

Οι πρώην και οι επόμενες

ΤΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ Ι. ΜΕΡΤΖΙΟΥ
προέδρου της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών, δημοσιογράφου και συγγραφέα

Περισυλλογή μάλλον παρά συνθηματολογίες θα έπρεπε να προκαλέσουν σε όλα τα κόμματα πλην της Χρυσής Αυγής τα αποτελέσματα του α' γύρου εκλογών για την τοπική και την περιφερειακή αυτοδιοίκηση την περασμένη Κυριακή. Δείχνουν ότι:

1ον Η ΝΔ διέπραξε σοβαρά λάθη στρατηγικού σχεδιασμού και έπληξε άνευ λόγου την πολιτική εικόνα της, αλλά διατηρεί τις δυνάμεις της και κάπου - κάπου τις αυξάνει, παρά το γεγονός ότι ως κυβέρνηση επί δύο χρόνια λαμβάνει δυσάρεστα μέτρα.

2ον Η αξιωματική αντιπολίτευση επέτυχε να έλθει πρώτη στην Περιφέρεια Αττικής και δεύτερη στο δήμο Αθηναίων. Ετσι, χάρη στα λάθη της ΝΔ, κέρδισε αρχικά εντυπώσεις τεράστιες αλλά αντίθετες προς την πραγματικότητα. Απέτυχε να αυξήσει τις δυνάμεις της και βρέθηκε έξω από το β' γύρο στις 9 από τις 13 περιφέρειες.

3ον Δήμαρχοι εξελέγησαν αμέσως ανεξάρτητοι με ποσοστά υψηλότερα του 50,1%.

4ον Υπό τα εκατέρωθεν διλήμματα των κομμάτων, η αποχή έπεσε στο 40% των εγγεγραμμένων που πιθανότατα είναι ολιγότεροι. Με ανάλογα διλήμματα, όπως στις εκλογές του Ιουνίου 2012 έφτασε στο 47,5%.

5ον Το εκλογικό σώμα παραμένει κινουμένη άμμος που θα καταπιεί πολλούς αλαζόνες όλου του πολιτικού φάσματος, όπως φανερώνουν οι συνεχείς εναλλαγές στο διάστημα 2009 - 2014. Το ΚΚΕ ανέκτησε κάποιες από τις 258.878 ψήφους που έχασε στις βουλευτικές εκλογές τον Ιούνιο 2012, ενώ ένα μήνα νωρίτερα είχε συγκεντρώσει 536.105. Παράλληλα στις εκλογές του Μαΐου 2012, σε σύγκριση με τις εκλογές του Νοεμβρίου 2009, το ΠΑΣΟΚ έχασε 2.056.899 ψηφοφόρους, η ΝΔ 1.056.859 και ο ΛΑΟΣ 202.739. Από αυτό το σύνολο των 3.306.497 απωλειών, οι 2.240.275 πολίτες μοιράστηκαν σε πέντε κόμματα. ΣΥΡΙΖΑ ψήφισαν 745.610, ΑΝΕΛ 670.596, Χρυσή Αυγή 419.130, ΔΗΜΑΡ 386.116 και ΚΚΕ 18.823. Οι υπόλοιποι 1.066.222 διάλεξαν αποχή. Μετά έναν μόλις μήνα τον Ιούνιο επήλθε νέα ανατροπή των συσχετισμών, άλλη ανατροπή την Κυριακή με την άνοδο της Χρυσής Αυγής και άλλη κατεβαίνει «Το Ποτάμι» στις ευρωεκλογές.

6ον Η ΝΔ διέπραξε στρατηγικό λάθος

στις εφεινές αυτοδιοικητικές εκλογές, όταν δεν άφησε τον απαραίτητο και ουσιαστικά άνευ σημασίας ζωτικό χώρο για να ανασάνει ο δεινά απειλούμενος κυβερνητικός εταίρος της που, αν υφίστατο συντριβή, θα συμπαρέσυρε μοιραία την κυβέρνηση του διμερούς συνασπισμού -και μάλιστα σε μια χρονική στιγμή εξαιρετικά κρίσιμη για την έξοδο της χώρας από την κρίση. Θα μπορούσε εξαρχής να μη χρίσει -και μάλιστα πολύ αργά- υποψηφίους της στους δήμους Αθηναίων και Θεσσαλονίκης ούτε στη γιγαντιαία Περιφέρεια Αττικής όπου οι δήμαρχοι και ο περιφερειάρχης είχαν εκλεγεί με την κοινή υποστήριξη ΠΑΣΟΚ - ΔΗΜΑΡ. Ετσι δεν θα χάριζε στον κοινό αντίπαλο τις πρώτες τεράστιες εντυπώσεις της εκλογι-

κής βραδιάς, δε θα διέγραφε τον αδηφάγο βουλευτή της πρώην δήμαρχο Αθηναίων, δε θα προκαλούσε εμφύλιο «γαλάζιων» στην Αθήνα και στην Κεντρική Μακεδονία ούτε θα έφθιρε άσκοπα σε άγονη γραμμική κεντρικά στελέχη της, στα οποία δεν έδωσε έγκαιρα τον απαραίτητο χρόνο προετοιμασίας. Επιπλέον θα ικανοποιούσε τον κυβερνητικό εταίρο της και θα έκλινε το μάτι στην ασθμαίνουσα ΔΗΜΑΡ. Κατόπιν εορτής εξαναγκάστηκε εξ αποτελέσματος να στηρίξει το δήμαρχο Αθηναίων και τον περιφερειάρχη Αττικής.

Άλλης τάξεως μα εξίσου πονεμένη ιστορία το χρίσμα στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας! Στην Πελοπόννησο, όμως, η ΝΔ έδωσε το κοινό χρίσμα στον παλαιό «αντάρτη» της, που το Νοέμβριο 2010 εξελέγη περιφερειάρχης με τη στήριξη του ΠΑΣΟΚ και συνέτριψε τον επίσημο υποψήφιο της.

7ον Παρ' όλα αυτά, η ΝΔ σημείωσε ήδη αξιόλογα κέρδη. Την Περιφέρεια Ηπείρου κέρδισε από τον α' γύρο. Σε 8 περιφέρειες οι υποψήφιοί της ήλθαν πρώτοι: Ανατολική Μακεδονία-Θράκη, Δυτική Μακεδονία, Νότιο Αιγαίο, Βόρειο Αιγαίο, Θεσσαλία, Ιόνια Πελοπόννησος και Στερεά Ελλάδα. Επίσης

η Κεντρική Μακεδονία είναι οικογενειακή υπόθεσή της, όπου ο -κατ' επιταγήν της- «αντάρτης» της προηγείται με μεγάλη διαφορά από τον επίσημο υποψήφιο της και βουλευτή της.

Σε σύγκριση με τον α' γύρο του Νοεμβρίου 2010 ανέβασε τις δυνάμεις της σε Βόρειο Αιγαίο, Ηπειρο, Θεσσαλία, Κρήτη και Στερεά Ελλάδα, ενώ, παρά την πρωτιά της, έχασε δυνάμεις σε Δυτική και Ανατολική Μακεδονία. Υποχώρησε επίσης στο δήμο Θεσσαλονίκης όπου καθυστέρησε υπερβολικά να επιστρατεύσει διά της βίας υποψήφιο της.

8ον Βέβαιον είναι ότι στον α' γύρο ο ΣΥΡΙΖΑ απέτυχε μακράν να προκαλέσει τη «μεγάλη ανατροπή», συσπειρώνει εναντίον του

αννίδης 18,63% και ΣΥΡΙΖΑ 11,72%. Στο δήμο Αθηναίων οι δύο αντίπαλοι «γαλάζιοι» συγκέντρωσαν αθροιστικά 24,02% (Σπηλιωτόπουλος 16,92% και Κακλαμάνης 7,10%) έναντι 20% του ΣΥΡΙΖΑ και 21,06% του Καμίνη.

9ον Το εύρος της αποχής θα κρίνει ασφαλώς το συσχετισμό δυνάμεων τη μεθαύριον Κυριακή, αλλά, παρά τις Κασσάνδρες, οι ευρωεκλογές θα αποτρέψουν οπωσδήποτε την τεράστια αποχή που σημειώθηκε το Νοέμβριο 2010 ανάμεσα στον α' και στον β' γύρο των περιφερειακών εκλογών διότι τώρα το πολιτικό διακύβευμα είναι εξαιρετικά κρίσιμο για όλους τους πολίτες ανεξάρτητα επί την οπτική και την επιλογή του καθενός. Εξυπνα, λοιπόν, η κυβέρνηση συνδύασε τις ευρωεκλογές με τον β' γύρο των αυτοδιοικητικών.

Στο β' γύρο το Νοέμβριο 2010 το μέγεθος της αποχής και των λευκών/ακύρων υπερέβη το 60% των εγγεγραμμένων στις έξι από τις ένδεκα επίδικες περιφέρειες και το 50% στις υπόλοιπες πέντε. Ενδεκα περιφερειάρχες εξελέγησαν με μόλις το 25% των εγγεγραμμένων και ορισμένοι με μόνον το 20%. Ανάλογη εικόνα παρουσιάστηκε και στους δύο μείζονες Δήμους Αθηναίων και Θεσσαλονίκης. Τρεις περιφέρειες κρίθηκαν οριακά: υπέρ της Ν.Δ. η Θεσσαλία για 3.861 ψήφους σε 383.170 ψηφοδέλτια και τα Ιόνια Νησιά για 1.364 σε 97.166, ενώ υπέρ του ΠΑΣΟΚ το Βόρειο Αιγαίο για 1.209 σε 97.913. Η ΝΔ έχασε το δήμο Θεσσαλονίκης για 419 σε 113.745 ψηφοδέλτια. Τρεις περιφερειάρχες εξελέγησαν, ενώ έχασαν χιλιάδες ψήφους του α' γύρου: Δυτική Ελλάδα -26.115, Κεντρική Μακεδονία -15.031 και Δυτική Μακεδονία -10.057.

10ον Τέλος, πρέπει να υπογραμμισθεί ότι τα ποσοστά κρίνουν το τελικό αποτέλεσμα, αλλά δεν παύουν να είναι η ασφαλέστερη μέθοδος για να πει κανείς τα μεγαλύτερα ψέματα που χρησιμοποιούν όλα τα κόμματα. Ωστόσο, τα ποσοστά αντιπροσωπεύουν σε κάθε συγκεκριμένη εκλογή το συγκεκριμένο αριθμό εγκύρων αποκλειστικά ψηφοδελτίων τα οποία μειώνονται δραματικά σε κάθε επόμενες εκλογές. Τα παραδείγματα αφθονούν. Με τον ίδιο αριθμό ψηφοφόρων το ΠΑΣΟΚ συνετρίβη το 2004, αλλά το 2009 θριάμβευσε με διαφορά 10,5%, επειδή απλώς η ΝΔ έχασε τότε 700.000 ψηφοφόρους του 2007. Το Νοέμβριο 2010 στον α' γύρο των περιφερειακών του ΠΑΣΟΚ διατήρησε την πρώτη θέση πανελλαδικά, αλλά το εγκατέλειψαν 1.100.000 ψηφοφόροι του 2009. Ετσι, τότε η ΝΔ μείωσε δραστικά τη διαφορά της με το ΠΑΣΟΚ από 10,5 σε 2 εκατοστιαίες μονάδες παρότι έχασε 550.000 ψηφοφόρους του 2009, οπότε είχε σημειώσει τη μεγαλύτερη πτώση από την ίδρυσή της το 1974!

σε κοινό μέτωπο ΝΔ, σχήματα της Κεντροαριστεράς και σε όλες τις περιφέρειες -ακόμη και της Αττικής-, υπολείπεται μακράν από όσες ψήφους είχε πάρει κατά το αποκορύφωμά του στις βουλευτικές εκλογές του Ιουνίου 2012. Ωστόσο, δεν είναι θεμιτό να συγκριθούν οι περιφερειακές εκλογές με τις βουλευτικές, επειδή στις περιφέρειες διαφέρουν τελείως οι αντίστοιχες τοπικές συνθήκες, η συσπείρωση των κομμάτων κ.ά.

Εν προκειμένω συγκρίνονται ανά περιφέρεια όσα ποσοστά του εκλογικού σώματος έλαβαν την Κυριακή οι υποψήφιοι ΝΔ-ΣΥΡΙΖΑ αντίστοιχα ως εξής:

Ανατολική Μακεδονία-Θράκη: 34,60%-10,96%, Βόρειο Αιγαίο: 31,51%-19,73%, Δυτική Μακεδονία: 35,72%-10,96%, Δυτική Ελλάδα: 19,85%-16,81%, Ηπειρος: 50,83%-24,58%, Θεσσαλία: 42,90%-13,30%, Ιόνια Νησιά: 21,76%-20,55%, Κρήτη: 26,21%-18,66%, Νότιο Αιγαίο: 35,66%-18,40%, Πελοπόννησος: 43,22%-15,72% και Στερεά Ελλάδα: 41,36%-18,75%. Ακόμη και όπου αναμετρήθηκαν επίσημος της ΝΔ με «αντάρτη» της ο ΣΥΡΙΖΑ υπολείπεται μακράν. Κεντρική Μακεδονία: Τζιτζικώστας 32,80%, Ιω-